Ч. 109 (11.450). Львів, неділя 19. травня 1929. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Сойм -- уряд -- партії.

Львів, 18. жовтня 1929.

Від якогось часу на сторінках преси зявлялися несміливі, стидливі відомости про скликання весняної соймової сесії. Попередній сойм підчас своєї бюджетової сесії не вичерпав усіх актуальностей — як урядових (нпр. будівельний законопроект про „дешеві доми"), так і власноініціятивних. Серед цих останніх на перший плян вибився приспішуваний лівими опозиційними партіями законопроект про тзв. малі самоврядні закони. Полагоді самоврядних справ представник уряду формально не противився, тільки проурядовий клюб (ББ) протиставився їм з усею силою.

Розуміється, скептики не сподівалися скликання сойму на весняну сесію, спираючись на дотеперішній практиці потравневих урядів, які по за бюджетовою сесією вимикають зустрічин із парляментом. Це є правило. Однак кожне правило має винятки. Здається, що на тих винятках будовано надії на скликання весняної сесії сойму —тим більше, що заіснували нові події, які промовляли за скликанням сойму, хочби на коротку, формальну сесію. До них в першу чергу треба зарахувати зміну уряду й звіт американського фінансового дорадника Девея.

Перша подія вимагала формального представлення нового уряду та зясування хочби найзагальнішої його програми. Друга подія вимагала реформи податкової системи, що можна було перевести тільки на парляментарній арені.

Та ці самі події в рівній мірі промовляли і проти скликання соймової сесії. Розходження між соймом й урядом є такі великі і глибокі, що ці два відгалуження одної влади зустрічаються тільки примусово. До тогож у попередній сесії зазначилася перевага соймової опозиції у змаганнях між соймом і урядом та його соймовою делегацією. Ясно, що це уряд не хоче дати нагоди соймові зміцнитися — тим більше, коли партії соймової опозиції повели в пресі дальшу боротьбу (яка одночасно є обороною) на підкладі сучасного економічного положення Польщі.

І тому після перших звісток про наміри скликати сойм на весняну сесію, ненадійно уряд взяв назад свої законопроекти, внесені до сойму. Це вказувало ясно, що скликання сойму на весняну сесію відпадає. Коли справа скликання стала безвиглядною, ініціятиву перейняли в свої руки праві опозиційні партії. Спершу „Пяст", а опісля Нар. Сторонництво (всеполяки) заявилися за скликанням сесії і постановили до тієї акції притягнути й ліві партії, бо тільки з їх допомогою внесення на скликання могло осягнути вимагану кількість підписів.

Одначе пепесівці не приєдналися до ініціятиви правих польських партій. В створених умовинах великого напруження скликання сойму на сесію будоб передчасне і безвислідне. Президент держави міг би під формальним оглядом сповнити бажання партій, але це не виключує закриття сесії вже після кількох днів. Той самий погляд заступають і інші партії соймової лівиці („Визволене" і Хлопське Сторонництво), підносячи, що новий уряд веде явний протисоймовий курс, чого доказом спосіб запрошення сойму на свято 3. травня, відкликання ревізити французьких парляментаріїв, спосіб запрошення послів і сенаторів на відкриття вистави в Познані.

Очевидно, ці причини не є особлившого значіння для оцінки потреби скликання сойму. Тут грають вагу інші моменти. Основною причиною, чому польські партії соймової лівиці не бажають собі тепер соймової сесії, а радше лишають ініціятиву в тій справі урядові д-ра Світальського, є свідомість того, що тепер мусілоб прийти до рішаючого бою між двома супротивними силами. Права опозиція, а особливо ендеки, всею силою пруть до зудару, бажаючи використати до того лівицю — як сильнішу й численнішу. Зате лівиця ухиляється від цеї почесної ролі, не будучи певною побіди. Одночасно уряд тримає пепесівців міцно в руках, погрожуючи усуненням їх з кас хорих і заступленням виборних управ правительственними комісарями. Ясно, що пепесівці примушені ходити поміж дощ і не дуже експонуватися в боротьбі проти уряду, присвячуючи більше уваги консолідації своїх дещо пощербаних бебесами рядів.

Звідсіля й всі ті викрути й небажання спільної акції з правими партіями, які — як уже згадано — пруть до рішаючого зудару. Особливо систематичну кампанію веде ендецька преса, перескакуючи з економічних міркувань на політичні найріжнороднішого покрою. Цікаво нпр., що „Газета Варш." (з 13. ц. м.) містить передовицю „Виборчі зловживання", в якій приводить звіт соймової адміністраційної комісії про хід і причини додатніх для „одинки" виборчих вислідів. Звіт адміністраційної комісії устійнює ріжниці в обчисленнях районових і окружних виборчих комісій (на користь „одинки") і записує їх між здобутки міністерства внутрішніх справ, яке окремим обіжником, суперечним з арт. 86 виб. ординації, доручило пересилку вислідів голосування до окружних комісій за посередництвом поліційних станиць і старость. Другою причиною побіди „одинки" (на основі згаданого звіту) є уневажнювання лист окружними комісіями, вже заздалегідь відповідно зложеними. При допомозі широко приноровленої помисловости уневажнено виборчі листи в округах 2 (Варшава-повіт), 8 (Ціханів), 10 (Влоцлавок), 12 (Ґродзіск), 22 (Сандомир), 25 (Біла), 30 (Грудзьондз), 33 (Ґнезно), 42 (Краків-повіт), 47 (Ряшів), 52 (Стрий), 56 (Ковель), 64 (Свенцяни). Крім цеї „різні лист" звіт займається справою виборчих зборів і віч, цитуючи обіжник міністерства внутрішніх справ до нижчих інстанцій, в якому між іншим сказано:

„Чи інтерес публичного добра дозволяє в даній місцевости на ліберальнішу інтерпретацію законів про збори та чи і до яких угрупувань годиться таку інтерпретацію принoровити — **у великій мірі залежить від індивідуальних поглядів пп. старостів**".

Дальше звіт займається особистою агітацією старостів і воєводів за „одинкою", конфіскатами, розбиванням віч і зборів, а вкінці фінансуванням виборчої акції „одинки". Про це останнє звіт говорить дослівно:

„Ніхто хіба не може заперечити, що **виборча акція урядової партії була підпомагана публичним грошем, що походив з державних кас.** Головну керму фінансової акції урядової партії вів високий урядовець міністерства внутр. справ п. Забежовський, начальник центр. виборчого бюра „Безп. Бльоку".

Ця кампанія ендеції ясно вказує, що праві опозиційні партії, витягаючи в такий неприго-жий для уряду час виборчі зловживання, пруть до зудару. Одночасно ясно також, що уряд не допустить тепер до скликання соймової сесії, щоби не бути нараженим на всякі небажані неприємности.

Заплатили соціялісти.

Париж, 14. травня 1929.

I

Цим разом заплатили соціялісти — а саме мандатами до громадських рад у Франції.

Вибори до громадських рад, усіх, сільських і міських, відбувалися у Франції протягом останніх двох неділь. Тому вісім днів були перші вибори, а вчора вибори доповнюючі і тісніші. Нині вже є вислідн всіх французьких виборів.

Важні ці і вибори не тільки для будучих 6 років громадської самоуправи цієї країни. Вони важні й для будучого складу французького сенату. Французька конституція не знає безпосередніх виборів до сенату; висша палата перевибирується і доповнюється посередніми виборами: через громадські ради. Таким чином вислідн громадських виборів мають у політичному житті країни значіння багато більше ніж громадські вибори в інших державах. У Франції громадські вибори майже в рівному степені як вибори до палати послів означують на будучий період політичну фізіономію країни.

Нічого дивного, що вислідн їх оцінюють тут дуже поважно і що з них виводяться прогнози на політичну орієнтацію Франції.

II.

Як сказано, цим разом соціялісти (тобто на нашій термінольогії: соціяльні демокр.) виходять із виборів підскубані. Вони потратили мандати на дві сторони, на право й на ліво, в користь радикалів (які тут, інакше як у нас лічаться партією радше правою ніж лівою) і в користь комуністів. Останнє явище особливо помітне в Парижі і в найближчій околиці: комуністи зберегли тут свої давні мандати та ще здобули собі нові коштом соціялістів. Париський виборець міркував собі, що раз він соціяліст і має в програмі всі цілі й ідеали соціялізації, націоналізації то-що, то і треба йому віддати голос комуністам, які борються за соціялістичну програму без порівнання послідовніше й енергічніше соціялістів, та які в Радянських республиках цей ідеал уже навіть здійснили.

Додумавшися цього, париський робітник показав оце плечі соціялістам, і пішов за комуністами.

Єдине місто, де соціялісти здобули собі нові позиції, — Ліон, дотеперішня твердиня радикалів і їх противника Еріо, котрий там і був довголітнім бурмістром. Тепер його пануванню в цьому великому й богатому промисловому центрі прийшов конець.

III.

Особливу увагу звертає на себе оконечний вислід виборів у Парижі і Альзасії.

В Парижі самому праві партії, які в цьому місті іноді й називають себе „національними", нетільки зберегли свою дотеперішню більшість, а ще й підняли її 5 новими мандатами. Значить, громада Парижа далі матиме ту саму і таку саму комунальну господарку, що досі. Господарка ця — не найкраща. Пильні реформи відкладаються тут з одної періоди на другу, а міські радні — так бодай говорять злі язики — дуже дбайливо заходиться коло своїх приватних підприємств, хочби й коштом міста.

В Альзасії одержали безперечну перемогу автономісти, які — коли вірити французькій національній пресі — йшли у виборах рука в руку з комуністами, даючи останнім „згіршуючий" приклад виборчого і політичного співробітництва між католицьким духовенством і безбожним комунізмом.

Таким чином в Альзасії політика теперішнього президента міністрів потерпіла болючу невдачу. Поанкаре поклав був одною з цілей свого життя „дезанексію" Альзасії. За здійснення

цієї ціли Франція заплатила безміром жертв (самих убитих у великій війні було звиш півтора міліона), а нині світ і Франція сама бачать, що ці альзасці не такі то вже дуже захоплені приналежністю до сцентралізованої французької республики.

В найбільших і найбагатших альзаських центрах, в Страсбурзі і в Кольмарі, перемогли автономісти. Те саме в цілому ряді менших громад сільських і міських.

Для французького національного почування це результат дуже немилий.

В. П.

Радянська Україна.

Пятилітній плян культурної праці в УСРР.

На XI. Всеукр. Зїзді Рад у Харкові виголосив величезний реферат народн. комісар освіти Скрипник про стан культурної роботи на Україні та про перспективи культурного будівництва за слідуючих пять літ згідно з наперед уложеним пляном. З деякими даними того реферату хочемо познайомити наших читачів. Користуємося при тім текстом реферату, опублікованим у київській „Пролетарській Правді“ з 14. травня ц. р. Скрипник заявив перш за все, що „ґенеральна лінія культурно-освітньої роботи (в УСРР) це радикальна реконструкція культурного рівня країни“.

Тепер стан освіти на Україні представляється ось як: По містах є 54 відс. письменних а по селах 53 відс. Щоби протягом трьох літ можна було зліквідувати неписьменність на Україні, то треба булоб щороку вивчити по два міліони душ читати і писати. „Колиж протягом трьох років — казав Скр. — не зліквідуємо неписьменности, то господарча реконструкція краю буде поставлена під серіозну загрозу“. З навчанням дітей справа представляється так, що зі школи користає тепер на Україні 71 відс. дітей шк. віку. Взагалі вчиться тепер в українських школах два і пів міліона дітей. Останніми часами зріст шкільної сітки ослаб. Згідно з пляном цього року мало повстати 6663 нові шкільні комплекти, а повстало фактично тільки 5.100. Пятирічний плян передбачує відкриття 23.000 нових комплектів у початковій школі.

Далі підкреслив Скрипник, що на Україні недостає інтеліґентних фахівців. Брак учителів, агрономів, інжинірів і т. д. „Не зважаючи на те — каже він, — що тепер на Україні вшестеро більше вищих шкільних закладів і значно більше масових профес. шкіл (по яких вчиться 173 тисяч душ), то всеж у нас не вистарчає фахівців“. Пятирічний плян передбачує потребу 16 тисяч нових інжинірів, 16 тисяч агрономів, 26 тисяч техніків і понад 300 тисяч кваліфікованих робітників. Число студентів по вищих школах має зрости за пять літ на 36 тисяч душ. Крім того плян намічує відкриття цілого ряду нових вищих шкіл та перетворення одного зі сільсько-господарських інститутів у сільсько-господарську академію. Станеться це з харківським або київським сіль.-госп. інст., а котрому з них припаде честь стати академією, про те має вирішити „соціялістичне змагання між ними“. В чім воно полягає — не знаємо.

Пятилітній плян освіти передбачує далі утворення 60 нових робітничих факультетів і 55 „груп для підготування до вищих шкіл наймитів“. Стипендійний фонд для студентів теж зросте. Стипендії буде діставати 74 тисячі студентів (тепер дістає стипендії 31.000 студентів). Щодо чистки студентів Скрипник сказав таке: „по деяких вищих школах адміністрація стала на шлях виключення таких студентів старших курсів (очевидно студентів непролетарського походження), яким лишилося по два місяці, щоби закінчити навчання. Цей шлях принципово є неправильний. Дійсно, що хто духом чужий нашим завданням, того треба нещадно виганяти, але тут гуртового підходу не може бути“. З дальшого виходить, що і між студентами непролетарського походження бувають такі, що можуть бути добрими „червоними фахівцями“ тому і „гуртовий підхід“ недоцільний.

Сітка вечірних робітничих університетів має згідно з пятилітнім пляном зрости теж з теперішніх 16 на 30. Вечірніх робітничих шкіл повстане стільки, щоби могли охопити 95 тисяч учнів. Плян передбачує також широко поставити справу заочної освіти. Число сільських будинків має зрости втрое, а число хат-читалень вшестеро

Далі говорив він про українську (очевидно) пролетарську культуру взагалі. З того уступу вибираємо дані про українські видавництва і пресу. Отже цього року продукція українських видавництв мала зрости в порівнянні з минулим роком на 50 відс. Вона досягнула „300 міліонів відбиток, у тім 245 міліонів припадає на українські книжки“. На Україні появляється тепер 232 українські часописи, що мають кругло міліон примірників тиражу.

Трудові школи на Україні зукраїнізовані майже в цілости, бо 81 відс. усіх шкіл на Україні веде навчання по українськи. Тільки 19 відс. шкіл веде навчання мовами національних меншостей. Технікуми (середні школи) зукраїнізовані лише на 54 відсотки, а інститути (вищі школи) тільки на 30 відс.

Так виглядають підсумки культурного будівництва на Україні досі та пляни на слідуючих пять літ в освітленні Скрипника.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Ще про анатему на д-ра Річинського.

Варшавська „За Свободу“ аналізує анатемічну постанову синоду правосл. церкви, себ-то її русотяпської єрархії, і доходить до висновку, що та постанова не має найменшої канонічної основи, є непередумана і безцільна.

„Відлучити людину від звязку з Богом і позбавити її вічного спасення не так легко, як то здається нашим князям церкви, однак старий, пережитий звичай відлучування й анатемізування істнує й до нині лише з тою ріжницею, що давніше проклинали й відлучували від церкви людей великого розміру і при тому в особливо важких умовинах, а тепер відлучують і проклинають рядових громадян, що мають „свій власний погляд“ й інакше думають...

„Вважаємо відлучення д-ра Річинського величезною помилкою синоду, подібною до тієї, якої допущеносе з немене дивоглядним відлученням сен. Богдановича. Чого, запитаємо, добився синод, відлучивши сен. Богдановича від церкви? Того, що Богдановича засипають листами з усіх сторін Польщі; того, що „відлучений“ сенатор виступає на парляментарній трибуні в обороні інтересів церкви, що його відлучила?

„А коли згадаємо, як ще недавно вища церковна влада „заґравала“ з д-ром Річинським, заключаючи з ним „вічний мир“ і вводячи його опісля, як відомого українського громадського діяча, в склад митрополичої ради, — то зайвий раз переконаємося, що і тоді, і тепер була політична гра в церковній ограді. Зрештою, цього й не скривають. Авторові цих рядків (Туберозову — Ред.) довелось говорити з особою, дуже близькою до синодальних сфер, з приводу того славного відлучення. На питання, як могла вища церковна влада рішитися на такий крок, як відлучення від церкви відомого церковно-політичного діяча д-ра Річинського, авторові цих рядків заявлено: *з Річинським рахувалися тільки до того часу, поки по його стороні був уряд*“.

„Ось який дійсний підклад нової синодальної акції. Все це зайвий раз вказує на те, в якій нездоровій атмосфері находиться православна церква в Польщі. І св. синод замісць того, щоби шукати дійсних шляхів до оздоровлення церковного орґанізму, зводить особисті рахунки з людьми, що інакше думають. А про те, яке враження викликає його „акція“, синод забуває. А враження, повторюємо, найбільш неґативне“.

На господарські теми.

З кооперативного шляху.

На марґінесі звіту Ревізійного Союза Українських Кооператив.

Перед нами обемиста книжка квартового формату о 137 сторонах друку під заголовком **„Західно-українська кооперація в році 1927“.** Це звідомлення Ревізійного Союза Українських Кооператив із його власної діяльности та статистика і огляд діяльности усіх кооператив і їх централь на західно-українській національній території, згуртованих в цьомуж Союзі. Останній звіт є безумовно найкращим з усіх дотеперішніх як під оглядом зібран. матеріялу, так щодо його укладу і переглядности та богацтва змісту, що виказує ще більший розмах в нашому кооперативному житті, ніж досі. Недостає хіба ще рефератів зі зборів РСУК та анкет, які теж булоб вказаним подавати у звітах.

Та, не зважаючи на свою неоцінену вартість, цей звіт має, ще деякі хиби, які годилось би справити в слідуючих звітах. Очевидно, не маємо ніякого сумніву щодо вірности дуже солідно зібраної статистики, так наглядно і переглядно демонстрованої табелями і графіконовими порівнаннями і поясненнями. Маємо на увазі факт, що РСУК надав нашим кооперативам номенклятуру, яка не відповідає їх характерові.

„Ось РСУК ділить їх на господарсько-споживчі, молочарсько-споживчі і міські споживчі, яких є разом 1854, а далі на кредитові (114) й інші (46).

Коли чужинець читає цей звіт*) і бачить, що понад 90 проц. наших кооператив є споживчими, то може собі із звіту виробити поняття що наша нація є хіба нацією самих беземельних, бо на заході під споживчими кооперативами розуміються робітничі та урядничі, а не хліборобські. А колиж чужинець знає, що наша нація є в більшости хліборобська, то хіба подумає, що наш хлібороб не є зорґанізований в кооперації, себ-то, що він відсталий, а тільки робітничий елемент є зорґанізований. Ще більше здивує його, що уся майже наша кооперація розміщена по селах, а не по містах, і тоді зовсім нашого звіту не зрозуміє, бо не буде йому ясним, відки взялося по наших селах стільки робітничого пролетаріяту.

Щоби зясувати собі характер нашої кооперації і по її характері приняти номенклятуру для неї, пригляньмося, в чиїх вона руках.

Звіт виказує, що членами наших кооператив є 84.7 проц. селян-хліборобів, ледві 2.1 проц. робітників, 2.6 проц. ремісників, 6.0 проц. урядовців і 4.6 проц. інших, разом 15.3 проц. не-хліборобів. Колиж зважимо ще й те, що між цими 15.3 проц. є багато таких, що у них побічним заняттям є також хліборобство (напр. сільські ремісники, священики), то поправді число хліборобів є ще більше. Але і на цьому не кінець. Звіт виказує, що навіть в міських споживчих кооперативах, а є їх всього 43 (те є 3.4 проц. усіх кооператив), є аж 36.8 проц. хліборобів, та і ті „інші“ торговельного й виробничого характеру числом 46 спираються також на селянстві. З цього стає кожному ясним, що наша кооперація має напевно більше, як в 90 проц. характер хліборобських кооператив, що споживчих артикулів в тісному розумінні слова купують дуже мало.

На заході усі кооперативи, що мають обслуговувати село, без огляду на їх завдання, називаються хліборобськими чи там сільсько-господарськими, а ті, що у нашому звіті названі господарсько-споживчими, називаються с.-г. кооперативами для заспокоєння господарських потреб. Тим менше відповідає назва „молочарсько-споживчі кооперативи“, бо це виглядає так, неначе би ці кооперативи мали доставляти своїм членам, себ-то селянам молоко. Коли усі ті селянські кооперативи враз з їх централями, що їх обслуговують, будуть мати назву сільсько-господарських кооператив, тоді буде в ній зазначений виразно їх характер.

*) Статистичний звіт крім українських пояснень має ще й польські та німецькі, так що й чужі кооператори, яким РСУК розсилає його в заміну, мають спромогу познайомитися з українським кооперативним духом.

Більшовицькі й англійські війська над кордонами Афгану.

Після концентрації військ у Туркестані СРСР концентрує війська в Азербейджані і татарській надволжській республиці. У Москву вернув із Владивостоку бувш. ген. інспектор червоної кавалерії, член нар. комісаріяту хліборобства Буденний. Його покличуть знову до рев. військової ради в звязи з подіями в Туркестані. Хочуть висилати його до Ташкенту, як команданта військ проти повстанців.

У звязи з боями племен у зах. Афгані Англія змобілізувала англ. війська над індійсько-афганським кордоном. Є чутки, що побідні Габібулині війська зовсім окружили Аманулу. В англ. колах гадають, що це оконечна поразка Аманули.

—o—

Арештування німців у СРСР.

Риська преса подає за більшовицькою подробиці про арештування німця Вебера, що перед війною мав фабрику в Петербурзі. Більшовики запросили Вебера на службу в хемічнім тресті. Веберові закидають, що купував за кордоном невідповідні машини для більш. фабрик і з іншими інжинірами старався утруднювати хем. продукцію. ДПУ закидає Веберові економ. шпіонажу та вдержування взаємин із б. власниками фабрик за кордоном. Із Вебером арештували 5 інжинірів.

Німецький амбасадор Діркcен інтервеніював у ком. закорд. справ у справі депортованих на Соловецькі острови моряків німецьк. корабля „Шарнгорст". Німеччина домагається увільнення моряків.

„Цепелін" у небезпеці.

Підчас перелету над Валенсією „Цепелін" перестав був посуватися вперед, мабуть мотори перестали були працювати. Залога „Цепеліна" радіотелеграмою просила заалярмувати гарнізон у Валенсії, щоби приготовано причалення для повітреплава. Та нагальний вихор поніс „Цепеліна" в півд.-сх. напрямі зі скорістю 30 км. на годину. Радіостація в Валенсії надармо старалася злучитися з повітреплавом. В год. 16.45 повітреплав перелетів над Саліянс 40 км. від Валенсії. Телеграми з Парижа повідомляють, що „Цепелін" осів 17. травня в 20 год. на лет. майдані біля Тульону.

—o—

Видалення більш. кореспондента з Німеччини.

Президент берлінської поліції одержав згоду уряду на видалення з Німеччини берлінського кореспондента московської „Правди". Постанову цю мотивував президент поліції цим, що цей кореспондент посилав у Москву скандальні справоздання підчас травневих заворушень у Берліні. Кореспондент зголосив зажалення проти видалення, яке будуть розглядати.

—o—

Смертний присуд у Львові.

Дня 17. травня після кількаденної розправи запав присуд у справі вбивства жид. сімї Ґансів в Угнові: Ів. Кшачковського засудили на кару смерти (шибеницю), а його сестру Марію увільнили від вини та кари. Оборона внесла зажалення невжажности, прокуратор щодо Кшачковської також.

—o—

Вони повинні ділитися на кооперативи: 1) для заспокоювання с.-г. потреб, 2) для перерібки і збуту с.-г. продуктів, 3) кредитові, 4) інші, а не як поділені в звіті.

Їх чинности нині ще дуже скомульовані, тому що вони нині є ще в початках розвитку, тай чема ще у нас вироблених кадрів людей до спеціяльних завдань в кооперативах по селах, ні відповідних матеріяльних засобів. Між кооператорами ріжних країв є поділені думки щодо того, чи слід спеціялізувати сільські кооперативи, чи тільки творити спеціяльні центри для одностайної підбудови з доброю для неї обслугою. Але можна здогадуватися на основі даних у нас і прикладів в інших народів, що наша с.-г. кооперація буде спеціялізувати себе в рямках поданих вгорі чотирьох груп ось так:

1. Кредитові чисті та кредитові з бічними чинностями (достава чи збут с.-г. продуктів).

2. Для заспокоєння с.-г. потреб (**Bezugsgenossenschaften**), а деякі з них включно зі збутом чи з перерібкою і збутом с.-г. продуктів.

3. Для збуту збіжжа враз зі збіжевими магазинами.

4. Для збуту худоби.

5. Для збуту яєць, меду і т. п.

6. Молочарські включно з молочарнями і з ними злученими чинностями.

7. Млинарські, пекарські, різницькі, горільняні, пивоварські — для перерібки овочів, капусти, цегольняні, крохмальняні, цукроварні, будівельні, водні, меліораційні, всякого рода годівляні, пасовискові, для обезпечення худоби, машинові й інші як напр. вапнярки, цементарні, майстерні (гончарські, столярські), для перерібки торфу, гостинниці, купальні та інші.

Окремий кооперативний світ творять нинішні наші „міські споживчі" та ті міські, що є в рубриці „інші". Вони повинні бути у звіті виразно специфіковані, відрубно від сільсько-господарських, з поділом на міські кредитові, споживчі (і ті одиноко повинні мати назву споживчих), продукційні й інші. Тоді легко можна буде мати образ стану міських кооператив, які у нас досі так занедбані, а тоді також прийдеться звернути бачнішу увагу на конечність їх розбудови, бо тепер вони губляться в статистиці.

М. Творидло.

—

Політичні відносини в Англії.

Виклад англійських кооператорів Сіднея та Беатрічи Уеб.

У Відні від деякого часу перебуває старенька подружжа Сідней та Беатріча Уеб. Обоє вони є визначними теоретиками й практиками соціяльного, а особливо кооперативного руху в Англії. Крім того Сідней Уеб є членом англійської палати громад. Цими днями вони мали виклад в „австрійсько-англійському товаристві" у Відні про сучасні політичні відносини в Англії. Першим забрав голос Сідней Уеб. Він насамперед висловив свої думки щодо теперішніх виборів до парляменту. Він зазначив, що цим разом у виборах візьме участь 6 міліонів нових виборців, які майже всі належать до жіночого роду. Таким чином загальне число виборців у Англії збільшається до 27 міл. на 44 міл. населення, й можна гадати, що з того 21 міл. візьме участь у виборах. Та годі передбачити, який буде вислід виборів. На його думку партія праці збере 8 до 9 міл. голосів, консервативна партія 7 до 8 міліонів, а ліберальна 4 до 6 міл. Одначе з огляду на особливости англійського виборчого права не можна обрахувати, як виявиться це число поданих голосів у числі парляментарних представників. Англійська палата громад має 615 послів. Він числить, що партія праці здобуде 80 до 100 нових мандатів, так що буде мати 240 до 260 членів у парляменті. Натомісць консерватисти можуть стратити від 100 до 120 мандатів, так що число їх представників зменшиться до 300. Найбільше непевним є вислід виборів для ліберальної партії. Тепер вони мають 40 мандатів, і Уеб рахує, що вони можуть збільшити це число до 60 або 80 мандатів. Таким чином консервативна партія, яка мала понад дві третини більшости, буде мати лише більшість в кілька голосів, а може навіть буде в меншости. З огляду на це будучий англійський уряд не буде мати за собою сталої більшости, і тому, на думку Уеба, нововибраний парлямент не буде істнувати довше, як рік або два.

Далі Уеб перейшов до характеристики партійних програм, які виставлено підчас виборчої агітації. На вониі, — каже він, — усі вони майже однакові. Це пояснюється тим, що всі партії виставляють наперед популярні гасла, а замовчують непримемні проблеми. Одначе в двох справах ці програми основно ріжняться між собою. Перша справа, це справа мира. Він не хоче цим сказати, що якапебудь партія не бажала би мира або не доложила всіх старань, щоби не допустити до війни. Але в агу має те, як уявляють собі партії дальше ведення політики. І тут є велика ріжниця між партіями. Партія праці є тої думки, що консервативний уряд занадто звязав Англію з Францією. Для Англії найкращою політикою було би стояти в приязних відносинах до всіх націй. Друга справа, в якій партії ріжняться між собою, це справа охоронного мита.

В останній частині свого викладу Уеб дав огляд соціяльної діяльности англійських урядів від 1832 р. і виказав, що протягом останніх пятидесяти літ відбулися основні зміни в розумінні завдань держави. Ідея соціяльної реформи панує тепер в діяльности держави. Видатки на соціяльне обезпечення дають тепер велитенську суму 350 міл. фунтів штерлінгів, та найважніше, що всі англійські партії згідні між собою в тому, що соціяльну охорону треба не лише утримати, але ще поширити. Ідея, що кожний громадянин має право на певне мінімум добробуту й культурних дібр, стала загальною. І в основі цього лежать не якінебудь гуманітарні змагання, а переконання, що убожество навіть окремих одиниць шкодить усій суспільности.

Після викладу Сідней Уеба голос забрала його жінка. Вона зазначила, що не годиться в деяких справах з висновками свого чоловіка. Наприклад вона не годиться з поглядом, що масова участь в політичному житті не потягне за собою змін у загальній політиці. Її досвід показує їй, що жінки далеко поважніше відносяться до політики, ніж мущини. Всі англійські партії вважають тепер собі справу, що політика чимраз більше стає наукою, й роля знавців у політиці весь час збільшується. Чого вона боїться в політиці найбільше, це фанатиків зправа і зліва.

—

Відгуки дня.

Розмова з книжками

(стиль: Вишневий)

Зайшов я недавно в книгарню Шевченка... Відома річ — коли в книгарню йдеш, то не на чарочку, чи цигарку, а щоб книжку купить, а по крайній мірі, щоби з книжечкою побалакать. Заходжу, значить, а там книжок, як то бува в літку гарбузів на баштанах. Вигріваються собі на сонічку, всміхаються до перехожих, аж просяться, щоб узяти їх та попробувать.

Пестряться колїри, тибетові спідниці нагадуючи, наголовки в вічі лізуть, апострофами підпираючись.

— Звідкіля ти книжечко? — питаю першої вкраю.

— З Харкова — відповідає закопиливши губки.

— А чия ти?

— Держвидаву.

— А ти?

— Я теж — каже друга.

— А ти, а ти, а ви?

— Ми всі одного батька діти — загреміли книжечки хором Кошиця, чи іншої „Думки“.

От — думаю — гарно! Далебі гарно. Як не брати — гарно...

Скільки не говорилось у нас всякої всячини: „Збруч широкий“, „Збруч глибокий“, „Збруч сякий“, „Збруч такий“ — а дивись — маленька книжечка отой „глибокий та широкий“ перебрила і в нашу Галичину всунулась.

Далебі гарно!...

— То вас там десь велику силу друкують, коли ви на еміграцію пустились — кажу до книжок.

— Ох, якуж силу! Буває і по 300 тисячі есземплярів і даже по більше.

— А немає — питаю — між вами галицьких видань? Щось не бачу!...

— Були, та як тільки ми прибули, зразу на них наступали — от вони й заховалися. Мягкого вони серця. Такіж як і ви, галичани.

— Якаж вам ціна, книжечки харківські?

— Невисока... Що кажу: манюсенька! Ледви тричі, або навіть і двічі більша, як вашим виданиям.

— Гарно, їйбо, гарно!...

— А скажіть мені, книжечки, чи галицькі видання там у вас, у Харкові теж так, як ось ви тут?!

— Куди! Їхнім духом навіть не пахне.

— Чому? Хіба не цікаво наддніпрянцям що пишуть наддністянці?

— Цікаво воно — це правда, але в вас кожна книжка контрреволюцією пахне.

— Якже це?

— Пишете бог через велике „б“, а Революція через мале „р“.

— Бувають книжки, де немає ні Бог ні революція...

— Зате всюди єсть і назва друкарні і місце видання.

— А ось ми не боїмось ні вашої друкарні, ні місця видання!

— Вам „не випадає“,

— Скажиж, книжечко, єсть яка рада на те, щоб галицькі книжки йшли на Україну. Маю на увазі такі — зовсім нешкідливі?!

— Єсть одна, та... я боюся виявити.

— Чому?

— Бачиш, коли мене не куплять тут, то повернуся назад у Харків... А там — відома річ — зараз Д. П. У. на допит возьме: На що ти це, по що ти те!...

— Не бійся, книжечко, я тебе куплю.

Книжечка оглянулась і шепотом промовила:

— Вимагайте обовязково виміни книжок. Їйбо гарно!...

Галактіон Чіпка.

Устійнювання назв місцевостей у Польщі.

Читаємо в польській пресі:

В численних випадках стверджено, що в означуванні назв місцевостей у Польщі істнує задто велика свобода. Тому **устійнення назв місцевостей в польській вимові мають бути переведені урядово.** У звязку з тим міністерство внутрішніх справ задумує виступити з внесенням утворити при цьому міністерстві комісію, яка малаб за завдання виробити внесення в справі устійнення урядової номенклятури місцевостей на терені цілої Польщі. В комісії будуть співпрацювати делегати окремих ресортів, а також представники наукових кругів. Крім центральної комісії проектується утворення комісій при воєвідських урядах для передвступного приготування матеріялів у справах, звязаних з устійненням номенклятури місцевостей.

Дивогляди.

Соломоновий присуд.

У Менчестері арештували емеритованого вчителя Еноха Лятема, який від довшого часу краде в ночі квіти з міських парків. Суд придумав для нього оригінальну кару: Лятема арештуватимуть що вечора в 6. год., а випускати в 6. год. врані напротязі трьох літ від 15. квітня до 1. листопада. Щаслива англійська поліція, яка має стільки часу займатись щодня одним засудженим! Щасливий і засуджений, який у 73 році життя не може жити щодня без китиці квітів!

Важко бути дозрілим.

В одній варшавській гімназії при матурі з 38 учнів ніодин не написав добре математичної вправи. Коли її показали старшим студентам техніки, вони заявили, що тема є занадто важка.

НОВИНКИ

— **Земельний Банк Гіпотечний С. А. у Львові вул. Підвалля ч. 7.** переносить свої бюра з днем 16. травня ц. р. до власної камениці **при вул. Словацького ч. 14.** Числа телефонів: 75—32, 3—82 і 52—92 (Дирекція). 2020 5—5

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1238 34-?

— **Новий український часопис у Львові.** Перед нами перше число нового українського часопису **„Львівські Вісти“**. „Львівські Вісти“ є органом Народньої Організації українців м. Львова і появляються двічі в місяць. З програмової статті цього національного двотижневика довідуємося, що завданням „Льв. Вістей“ є: „дати українському **міському** (як Львова так усіх інших міст) **населенню** міський часопис, що буде служити потребам та інтересам міського населення і буде боротися за належне йому місце і права, які вже добув собі міський елемент інших націй“. Отже новий часопис, будучи органом Народньої Організації українців м. Львова, є рівночасно речником прав та інтересів українського міського населення взагалі. Є це перший у нас того роду національно-український орган. Перше число ріжнородне, має кілька теоретичних статтей і доволі інформаційного матеріялу про життя українського міського населення столиці. Адреса Редакції і Адміністрації „Льв. Вістей“: Львів, вул. Косцюшка ч. 1 а.

— **Чому нема масла?** Не лише у Львові бракує масла. Нема його також у Варшаві. Дарма, що урядова ціна є 5 зол. 70 с., платять за нього багато більше. Причини? Відсутність нової весняної паші і невдоволяючий збір з минулого року. Масла потрібує також Німеччина. Спеціялісти кажуть, що на нові трави треба заждати ще з 10 днів, якщо, річ ясна, прийдуть потрібні дощі.

— **Виступи Голинського у Львові.** Премієр-тенор Державної Академічної Опери в Харкові Мих. Голинський виступить у львівському міському театрі в двох операх: у второк 21. ц. м. в „Тосці“, а в неділю 26. ц. м. в „Аїді“. Українська публика, що так довго не чула нашого співака, матиме нагоду подивляти його голос на обох цих виступах.

— **Нові ціні муки.** Від 17-го ц. м. обовязує у Львові новий цінник на муку та печиво: 1 кг. пшеничної муки (65 проц.) на базарі коштує 84 сот., 1 кг. житнього темного хліба у крамниці чи на базарі 35 сот.

— **Засідання вломників.** В одному шинку на Клепарові зібралось учора на довірочне засідання аж 14 вломників. Коли вони пересварились між собою і почали бійку, попав між них поліцай, що робив службу на вулиці. Після першого його стрілу, що зранив у груди професійного бандита Цельту, всі втікли.

— **Ріжні вістки.** Марш. Пілсудський виїде на вакації, як і минулого року, до Румунії. — Гамбург з пристанею належатиме до Прусії. — 28-го ц. м. відбудеться ревізія гомінкого процесу в Німеччині: перед роками невинно засудженого робітника Якубовського; до розправи в Най-Стреліц покликали 120 свідків. — У Льондоні почав радити зїзд світового союзу почтовців при участи 200 делегатів з 80 країн. — Кошти вивезення снігу із варшавських вулиць коштували цієї зими 1,869.992 зол.; у попередньому році всього 754.226 зол. — У Саксонії, біля міста Пляен, відчули кілька сильніших підземельних тремтінь; не є виключене, що земля тремтіла від сильних громів. — У 1928 р. 188 громадян з теперішньої польської території дістало англійське підданство. — У музеї в Гарлемі невідомі вкрали два архитвори Франца Гальса і два Корнеліса Корнеліссена. — У 1928 р. пропало на німецьких залізницях 125.155 рушників, яких уживають подорожні; є це 13 проц. зі загальної суми: державу коштує це 30.000 марок. У першім дні найбільших кінських перегонів у Льондоні т. зв. „Дербі“ 1-у нагороду взяв кінь зі стайнів льорда Дербі. — У Севіллі якийсь громадянин Чіле жертвував 9,200.000 пезет на будову діточого шпиталя. — Біля Ліль отара овець вилетіла бездумчиво на залізничий шлях, яким їхав париський експрес; сто овець убитих. — Англійський учений Рональд Рос, що найшов причину переношення бацилів малярії і цим причинився до успішної боротьби з цією недугою, дістав у день своїх 72-літніх уродин приблизно 100.000 дол. національного дару.

— **Зїзд славянських аптикарів** відбудеться в Познані від 10. до 14. червня Буде це перший цього роду зїзд і радитиме над засобами поліпшення своєї професії.

— **З людського звіринця.** Якийсь 18-літній грек в Атенах убив сокирою свого брата, інжініра, зі заздрощів, що він був дуже розумний. Убивши його, зїв його мозок, у сирому виді, пересвідчений, що цим способом умові здібности брата ввійдуть у нього безпосередньо.

— **Ціна дитини в Канаді.** Два роки тому в Монтреалі була страшна кінова катастрофа. Підчас пожежі кіна згоріло 77 дітей. Батьки цих жертв почали процес із власниками кіна за відшкодування. **Уже 25 із них згодилось, що візьме за кожну дитину по... 250 долярів.**

— **Бісмарк — пророком.** У Берліні виходить цікавий тижневик „Біла Гора“ — „релігійно-гигієнічно-суспільний орган“. Орган цей вірить у спіритизм і поширює його, інколи дуже сміливими способами. В одному з останніх чисел редактор „Білої Гори“ Вайзенберґ помістив своє інтервю з Бісмарком. Стіл цього редактора-спіритиста не є таким звичайним столом, як у нашій редакції, який говорить лише те, що написали в ґазетах, а є це стіл, крізь який можна розмовляти з духами. І Бісмарк заявив: „В 11. год. врані 25. травня Англія впаде на дно океану і щезне. Страшний землетрус змінить береги Франції, Бельґії та Америки. 22 червня у всій Німеччині проголосять стан облоги. У половині червня страшна чума перейде через усю державу. У Берліні помре 17.000 осіб. Таким робом питання про сплати німецьких відшкодувань відпаде само собою. 25. серпня польська армія у порозумінні з французькою збере свої сили недалеко німецького кордону. Перші бої 22. вересня і Німеччина вийде з них зі світлою перемогою“. Кажуть, що нині все можливе. Вільно духові Бісмарка, що певно не має нагоди читати часописів, слабо орієнтуватись у теперішніх европейських справах, але патріотичний німецький редактор таки повинен бути обережніший.

— **Дарвін винен усьому.** Американська та польська преса мають сензаційну тему. Недавній ще король атлетів Збишко-Циганевич, що живе постійно в Ню Йорку, має процес із власною жінкою. Вона домагається розводу, заявляючи, що має до нього відразу. Причина цієї недавньої відрази — стаття в деннику „Ню Йорк Амерікен“, де якийсь учений доказував теорію Дарвіна, додаючи до неї фотографію Циганевича, що своєю будовою тіла незвичайно точно пригадує горилю. Жінка Циганевича аж тоді, коли побачила фотографію свого чоловіка в його повній величі атлета, звернула увагу на його схожість з малпою. Циганевич мав внести скаргу проти видавця згаданого часопису, домагаючись відшкодування за те, що він став причиною його подружого розладдя. Характеристичний факт, що Циганевич уже має другий розводовий процес. З першою жінкою він не міг жити тому, що вона його... побивала. Вона мусіла при цьому вживати неправильних засобів боротьби і замісць класти його на лопатки, вправлялась в метанні посудини на віддаль.

— **Дніпро реве...** У Києві вилив Дніпро, залививши, як звичайно, нижчі частини Подолу, заливши Труханový острів і Слобідку.

— **Конкурс.** Дирекція Прив. Жін. Учит. Семинарії СС. Василіянок в Станиславові оголошує конкурс на слідую[illegible] учительські посади: 1) предметів педагогічн[illegible] [illegible]) польської мови, 3) історії, 4) географії, 5[illegible] [illegible]ів, 6) ручних робіт, 7) руханки. Вимаг[illegible] [illegible] [illegible]тельського іспиту або позволення на [illegible] [illegible]голошення приймає Дирекція до [illegible] 2054 1-1

— У добі спек, що зближується до нас, люди мають чимало клопоту: як позбуватись веснянок на шкірі. Зпоміж численних середників, які поручають для цієї цілі, виїмкове признання зєднали собі оригінальні препарати аптикаря Лешніцера. Як про це можна переконатись із точного їх опису, вони мають у собі дуже вдатні складні. З усіх усюдів хвалять їх нешкідливий а доцільний вплив.

З судової салі.

Кріваві події в Батятичах перед судом.

В пятницю 17. травня ц. р. переслухувано вже свідків оборони. Крім нині переслуханих свідків оборони буде ще зізнавати 30-ьох інших батятицьких селян. Тому присуд буде виданий мабуть аж за кілька днів.

Зізнання свідків.

В пятницю зізнавав перший під присягою св. **Іван Теслюк.** Він заявив, що критичного дня до полудні обв. Кость Данько розмовляв з якоюсь особою на своїм подвірю (обв. Данько сусідує зі свідком). Незадовго, бо вже за пів години, почув свідок стріли в селі. Свідок каже, що в тім моменті не бачив обв. Данька на його подвірю, але виключає, аби обв. Данько міг зайти в міжчасі на критичне місце (де 4-ох селян убито і десяток поранено), яке є віддалене від його хати на цілих два кільометри. (Для інформації читачів подаємо, що село Батятичі тягнеться більше, як на три кільометри).

Опісля обор. д-р **В. Старосольський** мотивував внесення оборони, аби трибунал допустив крім 30-ох нових свідків ще 40 нових на ту обставину, що вже при першій остерігаючій сальві поранено трьох обвинувачених, а саме: Настю Кміляр, Еву Задру й Андрія Семкова. Трибунал по нараді відкинув внесення оборони і порішив переслухати крім 30-ох свідків ще св. Миколу Омеляна і слідчого судію Туніковського.

Св. **Микола Омелян** зізнав під присягою, що обв. Мих. Лігашевський промовляв у Народнім Домі до селян, але при тому просив, аби не-члени професійного союзу рільних робітників не перешкоджували чужим візникам возити дерево, кажучи, що за це можуть посидіти бодай 6 місяців у вязниці. Членів проф. союзу перестерігав також, аби не били візників і взагалі нічого злого їм не робили, лише скинули дерево в селі. Свідок каже, що в Народнім Домі не промовляв поза обв. Мих. Лігашевським вже ніхто більше до селян.

Зноваж св. **Кузьма Дамянський** ствердив під присягою, що обв. Іван Курівець (Жабчак) працював у дні 5. січня ц. р. цілий день при вибиранні бульби у дворі Папарівці. Рішучо заперечує, аби він міг брати участь того дня при скиданні дерева візникам з возів, як це йому закидає акт обвинувачення. Таксамо зізнавали свідки: **Юліян Фідерер** (під присягою), поляк і до того гуменний у дворі Папарівка та форналь **Дмитро Лис.**

Опісля переслухано слідчого суддю **Туніковського.** Цей свідок твердив, що при переслуханні селяни на постерунку не було нікого з поліцаїв у хаті, де він переслухував; був лише він і його протоколянт. Запевняє, що слухані селяни самі з власної волі мали складати обтяжуючі зізнання на обвинувачених, а головно на обв. Мих. Лігашевського. До того ще з тріюмфом додає, що арештований на салі розправи св. Теодор Луківський відкликав уже перед ним свої зізнання, зложені перед трибуналом, нібито тому, що перед обвинуваченими не хотів їх обтяжувати, як це зробив першим разом у слідчого судді.

Крім того переслухано ще двох свідків оборони, які до розправи не внесли нічого нового. На тому перервано розправу до завтра.

*

В звязку з цею трагічною подією в селі Батятичах відбулася у військовім суді у Львові розправа проти обв. **Василя Барилка,** стрільця 3. летунського полку. Він був у січні ц. р. на відпустці в Батятичах і замішався критичного дня між товпу селян. За те засуджено його тепер на 6 місяців тяжкої тюрми.

Студентське життя.

З діяльности Громади Студентів Українців у Познані за шк. рік 1928/29.

Студентська Громада в Познані основана 1925 р. Мала скількість членів не позволяє розвинутися їй як слід та повести ширшу діяльність серед українського студентства. Число членів Громади вагається щорічно між 60—70. В 1928/29 р. Громада мала 72 членів. Більший процент студентів студіює фармацію, медицину, фізичне виховання, менший вищу торговельну школу (новий тип), науки природничі та правно-економічні. Познанська Громада є членом „Цесуса".

Консолідуючись із краєвим студентством, познанська Студентська Громада внесла в листопаді минулого року відповідний протест на руки „Цесуса" в справі львівських листопадових подій та приняла на себе добровільну національну жалобу від 1. XI. 1928 р. до 1. VII. 1929 р. З тої нагоди члени Громади оподаткували себе щомісячним добровільним датком на Рідну Школу (вислано дотепер 200 зол.).

Громада відсвяткувала при співучасти корпорації „Чорноморе" день 1-ого листопада та день 22-ого січня. В березні ц. р. вшановано память Шевченка святочним концертом; на концерт явилися громадно не тільки студенти, але також українські еміґранти й урядовці-заточенці з Познаня та околиці. Дохід з концерту у висоті 100 зол. вислано на фонд „Учітеся". Коли до того всього додати декілька зборів, сходин та рефератів, то будемо мати короткий образ життя познанської Студентської Громади на протязі цілого шкільного року.

Зі спортового життя.

Погонь (Стрий) — Україна.

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси відбудуться в Стрию в понеділок 20. ц. м. Сподіємося, що українська дружина видобуде із себе якнайбільше зусиль, аби ці змагання виграти і привезти до Львова два пункти.

Секція наколесників Спорт. Т-ва „Україна".

В четвер 16. ц. м. відбулися в салі Союзу Українських Купців установчі збори секції наколесників при Спорт. Т-ві „Україна". До секції вписалося відразу понад 20 членів. Управа секції така: Радловський О. — голова, Яремович М. — заст. голови, Волошин Е. — секретар.

В неділю 19. ц. м. відбудеться прогулька наколесників С. Т-ва „Україна" до Янова (30 — 60 км.). Збірка в 6. год. рано біля Нар. Торговлі. Поворот в 3. год. попол.

В понеділок 20. ц. м. відбудеться прогулька наколесників до Стрия (70—140 км.) Збірка в 6 год. рано біля Стрийської рогачки (площа Сокола-Батька). Поворот вечером.

В обох прогульках можуть брати участь і не-члени. Гостям раді!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота 18-го, г. 3·00 попол. „Твардовскі на Кшеньонках".

Субота 18-го, г. 7·30 веч. „Кармен".

Неділя 19-го, г. 3·30 попол. „Двох панів Б".

Неділя 19-го, г. 7·30 веч. „Царевич".

Понеділок 20-го, г. 3·30 попол. „Твардовський на Кшеньонках".

Понеділок 20-го, г. 7·30 веч. „Княжна Чардаша".

Малий Театр:

Субота 18-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика" штука Кеджинського (премієра).

Неділя 19-го, г. 3·30 попол. „Варшавський журин".

Неділя 19-го, г. 7·30 веч. „Любов без сотика".

Понеділок 20-го г. 3·30 попол. „Поїзд царево".

Понеділок 20-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Кіна.

„Аполльо": „Кандидатки на розвід" і „13-ий присяжний".

„Кольосеум": „Таємний китаєць".

„Лев": „Острів насолод" (Містенгет і К. Фоакс).

„Марусенька": „Сповідь жінки" і „Веселда війна моряків".

„Оаза": „Непотрібна людина" (з Яніінгсом).

„Палас": „Драма в підземній залізниці" і „Гарі та сонні примари".

„Пан": „Янгол вулиці".

„Пасаж": „Цар джунглів".

„Уцеха": „Місто чудес" (Фейрбенкс).

„Фатаморгана": „Арлекінада життя" Янінгс).

„Химера": „Горіючий корабель".

Програма радіо.

Неділя 19-го.

Льондон (358). 20·05 Військова орхестра.

Париж (1744). 21·30 Симфонічний концерт (Моцарт).

Берлін (475,4). 20·00. Радіоорхестра.

Відень (519,9). 19·20 Фортепянове тріо. 20· Опера (виступи „Ля Скаля" з Мілано).

Давентрі (482,3). 20·00 Смичкова орхестра.

Лянгенберг (462,2). 20·45 „Трістан і Ізольда" опера Вагнера.

Мілано (504,2). 21·00 Опера „Ля Скаля".

Будапешт (545). 18·25. Симфонічний концерт.

Рим (455,9). 20·45 Масковий баль" Вердія".

Прага (343,2). 21·35 Стара чеська музика.

Ленінград (1000). 19·00 Музично-літературний вечір.

Москва (1442,3). 11·00 Концерт 18·30 Радіотеатр.

(1442,3). Опера.

Київ (775). 13·30 Діточий концерт 20·00 Концерт.

Харків (1680). 18·30 Симфонічний концерт.

Варшава (1395,1). 13·15 Популярний концерт Фільгармонії. 18·20 Літерат.-музична авдиція. 23·00 Каварняна музика.

Познань (339,8). 20·05. Концерт хорів.

Загреб (308,3). 20·00 Театр.

Понеділок 20-го.

Льондон (358). 20·15 Народні пісні.

Париж (1744). 21·15 Концерт.

Берлін (475,4). 16·30 „Казки Гофмана" з опери.

Відень (519,9). 17·30 Квінтет форт. 18·25. Пісні Шумана. 20·00 Фридриха оперетка Штравса.

Рим (443,8). 21·00. Легка музика.

Будапешт (545). 18·10 Мадярські пісні і циганська музика. 19·30 Опера.

Мілано (504,2) 20·30 Оперетка.

Ленінград (1000). 19·00 Молоді російські композитори.

Москва (1442,3). 10·30 Українська музика.

Харків (1680). 9·00 Робітничий концерт.

Київ (775). 19·00 Популярний концерт.

Варшава (1395,1). Популярний концерт. 18·20 Популярний концерт. 23·00 Каварняна музика.

Познань (339,8). 20·15 Славянський концерт з чеськими хорами.

Вильно (455,9). 20·15 Камерний концерт.

Кошиці (265,5). 20·15 Концерт

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Пригадка. Загальні Збори „Українського Краєвого Т-ва охорони дітей і опіки над молоддю у Львові відбудуться в понеділок, дня 20. травня 1929 р. о 10. год. рано в домівці Т-ва, вул. Блахарська ч. 11 I пов. Всі Філії обовязані вислати на Збори своїх відпоручників (§. 15. стат.). — **Головний Виділ** 2035 0—0

„Міщанське Братство" у Львові уряджує традиційне свячене дня 19.V. п. р. год. 11·30, в домівці „Пласту" у Львові вул. Блятарська ч. 11. I. пов. на котре запрошує своїх членів і гостей запрошених. — Видїл М. Бр. 2042 2—2

Загальні Збори „Т-ва письменників і журналістів ім. Івана Франка" у Львові відбудуться в суботу, дня 25. травня 1929 в год. 5·30 попол. в саді редакції „Діла" (Ринок 10/II) з таким денним порядком: 1) Відчитання і приняття протоколу з попередніх Заг. Зборів; 2) Звіт з діяльности за минулий рік; 3) Справа оселі в Яннік; 4) Звіт Контрольної Комісії й уділення абсолюторії уступаючій Раді; 5) Справа загальноукраїнського правопису; 6) Вибір нової Ради і Контр. Комісії: Евентуалія. У Львові, 17. травня 1929. За Раду Т-ва: **Д-р В. Щурат** голова, **Д-р М. Рудницький** секретар. 2048 1—1

Кооператива „Народній Дім" у Знесінні повідомляє українське громадянство про свято відчинення і посвячення власної крамниці в будинку читальні „Просвіти" в Знесінні, яке відбудеться в неділю 19. травня 1929 р. в 11-ій год. перед пол. Управа кооперативи просить знесінське і львівське українське громадянство до численної участи.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ
За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.